

Forhold, hvor han nødvendig maa høre sig. Jeg er fuldstændigt overbevist om, at naar man tager Sagen saaledes i sin Haand, skaber man ingen Forlegenhed for de Paagjældende, som man spørger til Raads, og bliver istand til at fyldestgjøre den Lov, der foreligger. At man, dengang denne Lov fremkom som Lovforslag, skulde have haabet, at Bygningerne kunde være færdige nu, er umuligt — det har intet Menneske haabet paa — og jeg troer heller ikke, man har overseet de Vanskeligheder, der vilde være tilstede for Udarbejdelsen af et Budget; men man har ikke dengang tænkt sig at ville skabe sig større Vanskeligheder end fornødent ved at blande flere Raadgivende ind, end der behøvedes. Har man først beghndt at søge saabanne Raad, saa har man paa en uhyggelig Maade bundet sine Hænder, saa at man hverken kan komme frem eller tilbage. Det er dette, der atter her er skeet: man har søgt uhyt- tige Raadgivere. — Fra Museerne, Kunst og Videnskab bevægede den ærede Minister sig hen paa det kirkelige Gebeet; han kom til Holms- land, til en Sag, der efter den Tid er omtalt af flere. Naar vi heri fulgte den ærede Ministers Raad og nu gav Haandpenge paa Sagen, saa stillede Bevillingsmyndigheden sig i saa slet en Stilling, som den kunde. Den simple Maade at tage Sagen paa er at sige: Have Holms- lands Beboere kunnet leve uden disse Kirker i saa lang en Række af Aar, uden at blive ukir- kelige eller ukristelige, saa kunne de leve saale- des et Aar endnu, og have de om et Aar ikke den samme Iver og Tilbøielighed for deres Oprettelse som nu, saa er den Iver og Til- bøielighed, som de nu have, intet værd. Alt- saa er den simple Behandling af denne Sag den, der foreslaaes fra Udvalgets Side, nemlig ikke at bevilge Noget nu, men at afvente den fuldstændige Udvikling af Sagen, saavel med Hensyn til, hvad den vil koste til Bygninger, som med Hensyn til, hvad den vil koste til Lønninger: Vi skulle vel lægge Mærke til, at vi her have et lille Exempel paa, hvorledes kir- kelige Udgifter kunne være; til Ligt med — jeg troer — 70 Indvaanere, kunne de smaa kirke- lige Udgifter løbe op til 150 Rd. om Aaret. Dette er et Beviis paa, at man paa dette Om-

raade skal være forsigtig og kun gaae ind paa det, man nøie kjender. — Fra det Kirkelige bevægede den ærede Minister sig med eet Skridt ind i Theatret. At han gjorde dette, ligger i hans Stilling; man kan ikke fortænke ham deri, men det er en stor Feil, at Theatret er kom- men til at gaae op i Kirken, eller Kirken i Theatret. Theatret er i væsentlig Grad en industriel Indretning, og man kommer til at stille det urigtigt, enten man skyder det ind under den kirkelige Bestyrelse, eller stiller det op som et kirkeligt Institut. Det er, fordi man har kastet alle disse Økskær over Theatret; at man ikke er kommet til at bedømme det rig- tigt. Jeg har glædet mig over at høre et æret Medlem udtale, at det ikke er at være paa Moden at holde fast paa Theatret og beskytte det; jeg er altsaa nu paa Moden, thi jeg hol- der ikke fast paa det; jeg har for længe siden gjort opmærksom paa, at Theatret under konge- lig Bestyrelse bestandig — man give det saa stort Tilskud, man vil, — vil have Underba- lance. Det er mig hjært at høre af den ærede forrige Kultusminister, at han ved at studere tykke Bøger over Theatret er kommen til Er- kjendelse af, at Underbalance og bestandig Un- derbalance er Theatrets sædvanlige Liv. De private Theatre ere ikke ganske frie derfor, men de slippe deraf ved at gjøre Opbud; det offent- lige skulde gjøre det Samme, saa kom det ind paa et naturligt Gebeet. Efterat nu det offent- lige Theater er stillet saaledes, at det har en vis Sum til at arbejde med, saa er Sagen, naar det findes, at Theatret ikke kan arbejde med denne Sum, paa et galt Standpunkt, og saa ligger deri Beviset for, at den Tid er kommen, da man fra alle Sider maa blive enig om at søge en Forvaltning for Theatret, som løser den dobbelte Opgave, at fyldestgjøre Publikums Fordringer og ordne de økonomiske Forhold saaledes, at Theatret kan være sig selv. Hermed er det ikke min Mening at ville sige, at vi ikke herfra skulde høre et betydeligt Tilskud til det, ja endog saa den hele Sum af 75,000 Rd. — de 10,000 Rd. iberegne —, naar vi dermed kunde være frie for alle andre Krav, men ikke saalænge det vedbliver at være under kongelig Bestyrelse. Hvad vi idag have hørt